

Onderzoek naar het Kinderboek

Wetenschapswinkel Taal, Cultuur en Communicatie

**Studenten MA
Neerlandistiek
Studenten BA Nederlandse
Taal en Cultuur**

Faculteit der Letteren

Het Kinderboekenhuis in Winsum

De schippers van de Kameleon, Goudelsje, Alleen op de wereld. Wie is er niet groot geworden met kinderboeken? In het Kinderboekenhuis te Winsum waan je je weer even in je kindertijd, want dit museum heeft een van de grootste collecties jeugdliteratuur van Nederland. De collectie groeit en dus ook de vraag naar duiding en context. Daarom doen studenten Nederlands (BA en MA) onderzoek binnen de collectie van het Kinderboekenhuis.

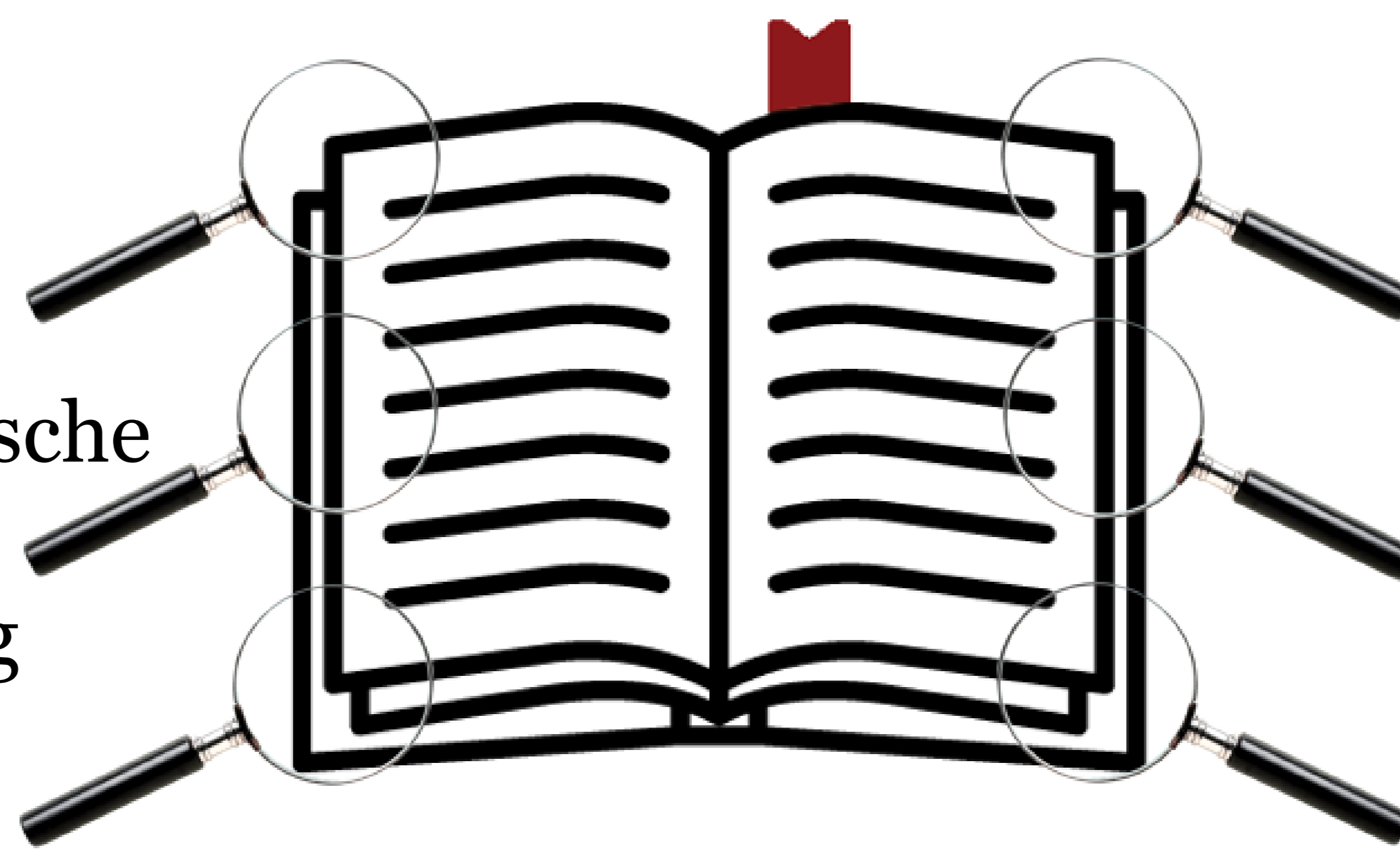

Waarom onderzoek naar het kinderboek?

Het biedt context voor actuele maatschappelijke debatten

Het draagt bij aan de historische analyse van veranderende tendensen in de samenleving

Het geeft perspectieven op opvoeding en de heersende moraal

Het toont aan hoe jeugdliteratuur in de tijd verandert

Het onderzoekt veranderingen in de Nederlandse taal en stijl

Het geeft duiding aan de verhoudingen tussen tekst en beeld

BoekenLopers als publieksproduct

Om bezoekers op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met het onderzoek, ontwikkelen studenten zogenaamde Boekenlopers: bezoekers lopen een thematische route af langs een aantal boeken binnen de collectie. In elk boek vinden ze een boekenlegger met meer context, zoals extra informatie bij de afbeeldingen, de citaten of de omslagen van het door studenten onderzochte thema. Zo ontdekken bezoekers een rode draad in de verzameling van het kinderboekenhuis.

BoekenLegger 1 Zeehelden	BoekenLegger 2 Meisjesboeken	BoekenLegger 3 Nieuwe Nederlanders	Boekenlegger 4 Reintje de Vos
<p>Pieter Louwse Een De/Vlaamse kruisrijder</p> <p>Kijk eens naar de voorkant van dit boek Dit boek is geschreven door Pieter Louwse (1840-1906), een populair kinderboekenschrijver uit de 19 eeuw. Hij schreef avontuerverhalen, historische verhalen, actuele verhalen, gedichten, liederen en sprookjes voor kinderen. In zijn werk is veel vaderlandsliefde te bespeuren, wat kenmerkend is voor de 19 eeuw. Op deze voorkant is Piet Heys te zien aan boord van een schip. Hij wijst met een degen zijn mannen de weg in de strijd. Dit voorbeeld een boek met veel actie, avontuur? Tegelijkertijd verwijst de titel naar de ondergrondse Hollandse jeugd van Piet Heys. Zo probeerde Louwse kinderen aan te spreken.</p>	<p>Netty Koem Conrad Als je 1000 uren best...</p> <p>Kitty is een gelukkig tienjarige die nog lang niet toe is aan een knus knusje om zich samen met een man in terug te trekken. Ze woont sinds kort op zandstrand in Amsterdams en geniet van haar parelparelverhaal. Kitty weet wat ze wil, is ondernemend en ze reist zich wel. Het blijft echter nog niet zo eenvoudig om van die vervliegende onafhankelijkheid te genieten als er thuis toch vooral 'vrouwenlijke' zorgzaamheid van je verwacht wordt. Lees op p. 111 het fragment 'Het week-end na Peter's verjaardag...'. Kitty weet de lachende lichte taak nog even voor zich uit te schuiven, maar als moeder zeke wordt, is teruggaan en zorgvragen de enige juiste beslissing. Dus heeft ze immers meten aan een vrij, onafhankelijke levenswijze, maar in 1949 vertonen de zorgvrije taken van een vrouw nog altijd haar voornaamste plicht. Zelfs als haar dat niet zo best afgaat. Bleek door naar p. 116-117 en lees hoofdstuk 201, 202 en 203, het was allemaal zo eenvoudig.</p>	<p>C. Boerssen De zwarte speelgoedman</p> <p>Lees het fragment op p. 20 'We krijgen allemaal een hele gezellige... weet u wel, dat is het...' De eerste twee boeken gingen vooral over hoe je kunt denken dat iemand die er anders uitsteek wel erg van je zal verschillen. De zwarte speelgoedman gaat meer over vriendschapsrelaties. De zwarte speelgoedman is het laatste boek van de serie. Uiteindelijk komt het natuurlijk allemaal goed, de schuldigen worden gestraft, iedereen schamint zich ervoor dat ze de laatste partijen hebben geleefd en de speelgoedman en zijn familie voelen zich geaccepteerd. Maar de argumenten die de speelgoedman in de 55 jaar oude kinderboek geven om tegen een zwarte speelgoedman in te komen te zijn, bestaan nog steeds! Bijvoorbeeld: onze knus knusje er minder van, hij pikt zijn baan in, hij kan niet eens Nederlands, zijn vrouw komt nooit thuis... ... 'Bredde met elkenzamen ende met tander dieel hem pers, alsoet wil even. Ende spreke dien pape nassen die been in die hure (deur) al ander naer. Doerwin dien beyerd mede sloet (slakken) Dat dinc niet weder up den sloer.' Hij bijt dus de geschiedenis van de pastoor af! Ro Koopuit belooft om deze culturele gebeurtenis naar uit zijn eigen versie te weggelaten. In andere versies vertelt de pastoor zijn zonen. Maar de middeleeuwse versie roept iets anders op: waarvoor heeft de pastoor zijn klakkertje eegelijk nodig?</p>	<p>Ro Koguit De looze streken van Reinaert de Vos</p>